

انرژی سیارات روی زندگی انسان‌ها تاثیرگذار است؟

مبدعان آسترولوژی آن را چنین معرفی می‌کنند: «علم مطالعه انرژی سیارات و تأثیر آنها در زندگی انسان که بر اساس آن می‌شود شخصیت و رفتار افراد را پیش‌بینی کرد.»

مبدعان آسترولوژی آن را چنین معرفی می‌کنند: «علم مطالعه انرژی سیارات و تأثیر آنها در زندگی انسان که بر اساس آن می‌شود شخصیت و رفتار افراد را پیش‌بینی کرد.»

به گزارش ایسنا، روزنامه خراسان نوشت: «در طالع شما چه خبر است؟ عنصر ماه تولدتان راجع به شما چه می‌گوید؟ کار و بار و سفر و حضراتان را با وضع افلاک چک کرده اید؟ آنها که در چنین عوالمی به سر می‌برند، پیش از این برای سردرآوردن از کار آسمان و پیدا کردن جواب این سوال‌ها کلی از این و آن پرس وجو می‌کردند، در کنج و پستویی یک طالع بین سفارش شده گیر می‌آوردند و عنان زندگی شان را دو دستی تقدیمش می‌کردند. حالا اما کار آسان شده است. کافی است واژه «آسترولوژی»، صورت مدرن طالع بینی، را در اینترنت جست و جو کنید تا یک دوجین وبسایت و کانال و پیج با وعده‌های عجیب و ادعاهای گنده سر راهتان سبز شوند که مدعی هستند آسترولوژی، آدم‌ها را بر اساس وضع آسمان در زمان تولدشان طبقه بندی می‌کند و نسخه می‌پیچد و هیچ حد و مرزی هم برای خودش قائل نیست. پا در کفش پزشکان می‌کند: «متولدان فلان ماه، مستعد ابتلا به بهمان بیماری اند و باید چنین و چنان کنند.» ادای روانشناس‌ها را درمی‌آورد: «متولدان این ماه با متولدان آن ماه سازگاری دارند.» ناخنکی به اقتصاد می‌زند: «در فلان روز که وضع ستارگان چنان است، معامله کنید.» چند زمینه تخصصی مجعول هم برای خودش خلق کرده است که کاسبی اش هیچ وقت از رونق نیفتد. به تعدادی از محصولاتشان نگاه کنید! دوره جذب انرژی سیارات، بسته کسب ثروت از چارت تولد، بازکردن انسدادهای ذهن، دریافت آگاهی از مقصد روح، رهایی از کارمای منفی رسیده از اجداد و ... که هر کدام به قیمت چند صد هزار تا چند میلیون تومان به فروش می‌رسد.

آسترولوژی چیست و از جان ما چه می‌خواهد؟

مبدعان آسترولوژی آن را چنین معرفی می‌کنند: «علم مطالعه انرژی سیارات و تأثیر آنها در زندگی انسان که بر اساس آن می‌شود شخصیت و رفتار افراد را پیش‌بینی کرد.»

آسترولوژرها ادعا می‌کنند که می‌توانند با در نظر گرفتن محل قرارگیری سیارات در زمان تولد فرد چیزی ترسیم کنند به نام چارت تولد که در آن ۱۲ خانه وجود دارد. هر خانه، مشخص کننده وجهی از فرد است. ظاهر و مشخصات فیزیکی، درآمد و دارایی‌های غیر مالی، والدین و محل زندگی، تحصیل و شغل، ازدواج و طلاق، ترس‌ها و اهداف و حتی جرم و جنایت و مرگ. آسترولوژرها بعد از دریافت اطلاعات تولدی شما شامل روز و ساعت و دقیقه و شهر ادعا می‌کنند که سیاره حاکم، نشان زودیاک و عنصر غالب وجودی شما را تشخیص می‌دهند. مثلاً اگر متولد مرداد باشید، به شما می‌گویند نشان زودیاک تان شیر (لئو) است، سیاره تان خورشید، عنصر تان آتش و چنین ویژگی‌هایی دارید؛ شجاعت، اعتماد به نفس، خودخواهی و فقدان آینده‌نگری. به این ترتیب همه کسانی که به طور تصادفی در تاریخ مشخصی به دنیا آمده‌اند، در یک گروه قرار می‌گیرند؛ فارغ از ویژگی‌های ارثی و اکتسابی شان، فارغ از تأثیر تربیت و آموزش و شرایط اقتصادی و اجتماعی و خانوادگی و بدون در نظر گرفتن اراده و اختیار شخصی.

خیلی‌ها هم که گرفتاری شغلی، تحصیلی، مشکل مسکن، چالش عاطفی و ... دارند و دنبال یک راه میانبر هستند خیلی راحت پول گزافی را خرج بسته‌ها یا مشاوره آنلاین آسترولوژی می‌کنند.

به عنوان مثال چند روز قبل ۱۴۰۱.۲.۳ بود و یکهو سروکله آدم‌هایی پیدا شد که مدعی شدند ارتعاشات زمین در این تاریخ برای جذب رویاها و اهداف قوی‌تر است. نکته جالب این بود که می‌گویند اگر زمین در تاریخ رند رویاهای ما را بهتر جذب می‌کند تکلیف آنهایی که تقویم شان شمسی نیست چه می‌شود؟ تاریخ که برای آنها رند نیست و ارتعاش زمین از کجا می‌فهمد چه کسی با تقویم شمسی زندگی می‌کند و چه کسی با میلادی؟

آسترولوژرها منجم نیستند

الهه آرشیان، دانش‌آموخته اختریفیزیک، برخی ادعاهای آسترولوژی را از نظر علم نجوم بررسی کرد.

سروکله آسترولوژی از کجا پیدا شد و چه ربطی به علم نجوم دارد؟

طالع بینی، آسترولوژی یا به بیان دقیق تر، «احکام نجوم» مربوط به نجوم قدیم است که درباره دنیا دیدگاه متفاوتی از امروز داشت. قائل به نظریه «زمین مرکزی» و معتقد بود که همه ستارگان و سیارات داخل افلاکی قرار دارند که آنها را با حرکتی مدور و ارادی حول زمین می چرخانند. از آن جا که حرکت این افلاک از روی عقل کامل است پس با رصد وضع آنها و تفسیر موقعیت شان می توانیم درباره اتفاقات زمینی و سرنوشت انسان ها سرخ هایی بیابیم. طبق این جهان بینی، افلاک و اجرام آسمانی، بیان کننده اراده ای بالاتر از اراده بشر بودند و در نتیجه وضع آنها نشان دهنده سرنوشت و اتفاقات قلمداد می شد.

در چنین نگاهی است که شکل آسمان در زمان تولد فرد، معنی دارد ولی ما الان به کمک نجوم جدید، داده های رصدی و تلسکوپ ها می دانیم که زمین، مرکز عالم نیست و یکی از سیاره های منظومه شمسی است. می دانیم سیاره ها نه در افلاک بلکه در مدارهایی دور خورشید می چرخند. پس مبنایی که طبق آن طالع بینی پذیرفتنی بوده است، امروز وجود ندارد.

نکته مهم این که آسترولوژرها منجم نیستند و آن چه به عنوان علم آسمان از آن یاد می کنند، حتی واقعیت نجومی هم ندارد. آنها به شما می گویند در فلان روز به خاطر مقارنه مشتری و زحل، فلان اتفاق خواهد افتاد. از آن جا که ما در مراکز ترویج علم با مشتریان این افراد زیاد مواجه می شویم، سعی می کنیم ابتدا مبنای نجومی ادعایشان را بررسی کنیم. جالب است بدانید که بعد از بررسی متوجه می شویم اصلا در تاریخ مذکور، مقارنه ای وجود ندارد که بعد فرد بخواهد از آن نتیجه ای (طبعاً به اشتباه) بگیرد. خب اصلا «مقارنه» که این همه رویش مانور می دهند، یعنی چی؟ وقتی از دید ما در زمین دو جرم در آسمان به صورت ظاهری در کنار هم قرار می گیرند که صرفاً یک پدیده نجومی است و از نظر فیزیک جدید نمی تواند هیچ اثری روی ما در زمین داشته باشد.

آسترولوژی واژه هایی را از نجوم قرض می گیرد. چقدر این واژه ها قابل اعتنا هستند؟

آسترولوژرها به شما می گویند علم شان از گذشته های دور راه را به انسان نشان می داده است و از طرف دیگر از نپتون و پلوتو و انرژي و ارتعاش حرف می زنند. در گذشته اصلا نپتون و پلوتوی - پلوتو امروز سیاره کوتوله محسوب می شود - وجود نداشته است. تنها سیاره های پر نور یعنی در نهایت تا زحل قابل رصد بوده اند و سیاره های بعد از آنها با چشم دیده نمی شده اند تا امروز که به کمک تلسکوپ قابل دیدن هستند.

انرژی و ارتعاش هم از مفاهیم مورد استفاده در نجوم قدیم نبوده اند. بیایید فرض کنیم آسترولوژرها دانش شان را ارتقا داده اند اما آیا این کلیدواژه هایشان معنایی هم دارند؟ واژه «انرژی» وقتی درباره اجرامی صحبت می کنیم که فاصله بسیار زیادی از ما دارند، چه معنایی دارد؟ با در نظر گرفتن این فاصله طولانی، از یک جرم خارج از منظومه شمسی اگر منبع تولیدکننده انرژی و امواج الکترومغناطیس باشد، مقدار ناچیزی به زمین می رسد. منجم ها سال هاست در تلاش هستند تا با چیدن تلسکوپ های رادیویی به شکل آرایه در پهنه های وسیعی از زمین و بزرگ تر کردن دریچه تلسکوپ ها و فرستادن تلسکوپ های فضایی مثل «هابل» و «جیمز وب» به فضا در قالب پروژه های هزینه بر، این امواج را دریافت کنند اما من با اطمینان به شما می گویم شدت نور چراغ قوه گوشه شما از شدت نور نزدیک ترین ستاره &ndash که نور هم جزو خانواده بزرگ امواج الکترومغناطیس است که از آسمان می رسد - بیشتر است.

یا مثلاً وقتی آسترولوژرها از «ارتعاش» سیارات حرف می زنند، باید پرسید که منظورشان دقیقاً چیست؟ ارتعاش مادی از آن نوعی که مثلاً درباره امواج دریا سراغ داریم؟ که خب در این صورت به ماده کافی برای انتقال این ارتعاش نیاز داریم که قطعاً در این فواصل میان ستاره ای وجود ندارد. یا امواج غیر مادی مثل امواج الکترومغناطیس؟ امواج الکترومغناطیس خانواده ای بسیار بزرگ از «امواج رادیویی» با طول موج بلند، انرژی پایین و تعداد نوسانات کم در ثانیه تا «گاما» با طول موج کوتاه، انرژی بالا و تعداد نوسانات زیاد در ثانیه هستند و هر کس که قدری نجوم بدانند با قطعیت به شما می گوید که سیاره مشتری نمی تواند مولد گاما باشد و فرستنده های رادیو و تلویزیون شما در مقایسه با دیگر کهکشان ها، امواج رادیویی خیلی قوی تری می دهند. بنابراین اگر بپذیرید که تقدیرتان را امواج (یا به قول آسترولوژرها، ارتعاش) رقم می زند، باید در منابع تولید موج در زمین یعنی مثلاً یک فرستنده رادیویی دنبال سرنوشت تان باشید چون به مراتب امواج قوی تری دارند.

وقتی شنونده چشم و گوش بسته ادعاهای طالع بینان نباشیم، به اشتباهات فراوانی برمی خوریم.

بله، مثلاً از خودتان بپرسید «قمردرعرب» که آسترولوژرها بر مبنای آن درباره تصمیمات شما بهتان پیشنهادهایی می دهند، چه معنایی می دهد؟ قمردرعرب یعنی ماه در صورت فلکی کژدم یا عقرب باشد. ستاره ها در آسمان اشکال خیالی می سازند که انسان ها نام های مختلفی بر آنها گذاشته اند و آسمان را با آنها قسمت بندی می کنیم. خب ماه در حرکتش می تواند در صورت فلکی کژدم قرار بگیرد. ما می دانیم که شکل صورت های فلکی در واقع نوعی قرارداد بین ماست و حتی در فرهنگ های مختلف

می تواند نام و شکل آنها متفاوت باشد.

همچنین ستاره های یک صورت فلکی صرفاً از زمین چنین دیده می شوند و می توانند میلیاردها کیلومتر از هم فاصله داشته باشند. ماه، قمری است که دور زمین می چرخد، غیرمنیر است و نور خورشید را بازتاب می دهد. در حرکت ماه به دور زمین ما هر بار قسمتی از بخش روشن آن را می بینیم و آهله شکل می گیرد؛ منطق تأثیرگذاشتن شکل و موقعیت ماه بر زندگی شما مثل این است که من بهتان بگویم در دفتر کارم نشسته ام پس فردا باران می آید. آیا این دو گزاره ارتباطی با هم دارند؟ من این حرف را بر چه اساسی می زنم؟ گزارش آب و هوا را چک کرده ام یا حدس می زنم؟

«جهش کوانتومی» یکی دیگر از واژه های محبوب آسترولوژرهاست و جالب است بدانید که کوانتوم مربوط به ابعاد بسیار کوچک است. به عنوان مثال مکانیک کوانتومی به بررسی پدیده هایی در حوزه اتم و ذرات ریزانمی می پردازد. خب حالا جهش های کوانتومی چگونه می تواند منجر به تحولات کیهانی در یک روز یا سال خاص شود؟ همه مفاهیمی که طالع بین ها از نجوم قرض گرفته اند، تعریف علمی و دقیق خودشان را دارند ولی نزد آنها به معنایی ناصحیح و مغالطه آمیز به کار برده می شوند.

چرا ادعاهای آسترولوژی را باور می کنیم؟

دکتر «روزبه شمس»، دانش آموخته علوم شناختی از دانشگاه شهید بهشتی، درباره ریشه و پیامدهای باور به آسترولوژی توضیح می دهد.

تحلیل نادرست را به ابهام ترجیح می دهیم

روانشناسی، ریشه باور به آسترولوژی را در کجا پی می گیرد؟ دکتر شمس توضیح می دهد: «همه ما در زندگی دستخوش شکست می شویم. ممکن است سرمایه گذاری های مالی مان نتیجه بخش نباشد، رابطه صمیمانه مان به سرانجام دلخواه نرسد و کلی اتفاق دردناک دیگر برآیمان پیش بیاید. بار روانی شکست آن قدر سنگین است که تمایل داریم از بروز مجدد این مسائل جلوگیری کنیم. بعضی هایمان ممکن است برای کم کردن احتمال ضرر سرمایه گذاری های مان از متخصص اقتصاد کمک بگیریم و برای فهم ناکامی های مان در روابط صمیمانه، برویم سراغ روان شناس. بعضی ها هم ممکن است برای پیشگیری از بروز این مشکلات یا حل شان بروند سراغ ماوراء الطبیعه. سال ۲۰۱۳ موسسه علوم اجتماعی «لایب نیتس» اعلام کرد که ۲۵ درصد از مردم آلمان به اعتبار پدیده های فوق طبیعی و روش های درمانی شبه علمی حداقل تا حدودی اعتقاد دارند و گردش مالی سالانه مربوط به خدمات و محصولات مرتبط با این حوزه، بیش از ۱۵ میلیارد یورو تخمین زده شد. خب به نظر می رسد یک بازار بزرگ پشت چنین باورهایی وجود دارد؛ باوری که فرد در آن به ادعاهای بی اساس روی می آورد چون داشتن یک تحلیل نادرست که به ما تبیینی از علل شکست هایمان بدهد، بهتر از ابهام و وضعیت نامشخص است. بنابراین وقتی کسی ادعا می کند که توان تحلیل و پیش بینی دارد، عده ای حرف او را باور می کنند. اما چرا گروهی، اقتصاددان و روانشناس را انتخاب می کنند و گروه دیگر، به فال بین و آسترولوژر مراجعه می کنند؟»

مسئولیت نمی پذیریم

شمس ادامه می دهد: «نحوه تفکر و توانایی شناختی در این میان، نقش تعیین کننده ای دارد. ذهن انسان از دو فرآیند استدلال کیفی متفاوت استفاده می کند:

۱) فرآیندهای «شهودی» که نیاز به حافظه کاری (کارکرد شناختی پیچیده ذهن در به خاطر آوردن و مدیریت اطلاعات) ندارند، نسبتاً سریع و خودکارند و به صورت موازی عمل می کنند.

۲) فرآیندهای «تحلیلی» که به حافظه کاری نیاز دارند، کند هستند و به صورت مشورتی و سریالی عمل می کنند.

توانایی شناختی که یک پیش بینی کننده مهم در میزان باور به امور فراطبیعی است، شامل سه فاکتور می شود:

۱) توانایی حل مسئله

۲) توانایی یادگیری از تجربه های پیشین

۳) توانایی استدلال و طرح ریزی

پژوهش‌ها نشان می‌دهد افراد با تفکر تحلیلی بالاتر، باورهای فراطبیعی کمتری دارند و به نظریه‌های توطئه کمتر معتقدند و هر چه توانایی شناختی بالاتر باشد، میزان اعتقاد به باورهای فراطبیعی کمتر خواهد بود. کسانی که به سمت آسترولوژی می‌روند، می‌خواهند زودتر به نتیجه برسند و تبلیغ کنندگان آسترولوژی هم روی این نکته دست می‌گذارند. آنها ادعا می‌کنند که شما با پیروی از توصیه‌هایشان «خیلی زود» و «بدون شک» به نتیجه خواهید رسید. در باور به امور ماوراء الطبیعه، هیجان‌پذیری منفی یا روان‌رنجوری هم تأثیرگذار است؛ به این معنا که فرد به لحاظ روانی، قوی نیست و به افسردگی، اضطراب، احساس گناه، حسادت و ... گرایش دارد. کسانی که چنین احساساتی را بیشتر تجربه می‌کنند، به احتمال بیشتری به سمت آسترولوژی می‌روند. به علاوه آسترولوژی، بار مسئولیت را از دوش افراد برمی‌دارد. آسترولوژی به شما می‌گوید بدون آن که نیازی به تسلط به علم اقتصاد داشته باشید یا بدون طی کردن مسیر پرزحمت و طولانی کمک گرفتن از روانشناس، می‌توانید به نتیجه برسید.

در نابسامانی به سر می‌بریم

آیا وقتی از زمینه‌های فردی باورهای فراطبیعی حرف می‌زنیم، به این معناست که شرایط اجتماعی نقشی در این موضوع ندارند؟ شمس معتقد است: «وقتی جامعه در برهه‌ای دچار نوساناتی می‌شود، اعضای آن با مانع‌بزرگی بر سر راه خود مواجه می‌شوند. برای مثال وقتی رکود و تورم در یک جامعه بالا باشد، میزان خطاها و شکست‌های افراد بالا می‌رود بنابراین بخشی از تمایل به باورهای فراطبیعی می‌تواند از آشفتگی‌ها و ناامنی‌های اجتماعی ناشی شود. ما در بیابان از شدت تشنگی به توهم (سراب) پناه می‌بریم. توهم، به افراد کمک می‌کند از فروپاشیدگی جلوگیری کنند، البته که تأثیرش مقطعی است. آسترولوژی هم توهم ایجاد تغییر در وضع موجود به افراد می‌دهد که پیامدهایی در سطح فردی و اجتماعی به دنبال دارد. در دام آسترولوژی افتادن مساوی است با محروم شدن از راه‌حل‌های درست و از دست دادن سرمایه‌های مادی و غیرمادی که در نتیجه آن احتمال شکست بیشتر می‌شود و میزان آسیب‌زدن افراد به خود از جمله احتمال رفتارهای پرخطر مثل آسیب جسمی زدن به خود افزایش می‌یابد. در سطح اجتماعی هم آبشخور سرمایه‌گذاری‌های ناسالم می‌شود که فرصت رشد را از بین می‌برد.»